

Denis JURIĆ (2023)
Božanstvena deponija
 (Opatija: ShuraPublikacije)

Može biti da je estetika samo higijena kozmosa.

Denis Jurić

Knjigu poezije *Božanstvena deponija*¹, ujedno i autorski prvijenac, potpisuje Denis Jurić², a u njoj se bavi teološkim, filozofskim, društvenim, svakodnevnim, ekološkim, kulturnim, obiteljskim, poslijeratnim, političkim i mnogim drugim temama koje su se, tako raznovrsne i široke, mogle okupiti samo pod jednim naslovom, a to je *Božanstvena deponija*. Aludirajući naslovom na svjetski poznat epski spjev Dantea Alighierija *Božanstvena komedija*, autor daje naslutiti da je njegova zbirka putovanje (pro)čišćenje koje valja proći preko sedamdeset pjesama smještenih u pet poglavlja: “Reciklažno dvorište”, “Glava naizvrat”, “Bespomoćni glagoli moga vremena”, “Adamov ogrizak” i “Uskrsnuće u kutiji keksa”.

U “Reciklažnom dvorištu” dočekuju nas sjene ratom izbrisanih tijela (duša) i onih koji, iako živi, u tim sjenama nečujno nestaju. U takvom svijetu ostaju djeca da u teškoj, nelogičnoj sadašnjosti nose breme prošlosti kojeg se, čini mi se, nikad neće riješiti. Ono trune na deponiji svakodnevice i zagađuje okoliš u koji je moguće zaviriti tek s balkona dok se muhe slave govornima i umiru na usijanim olucima, a u kojem ljudi odlažu sebe, odlažu život. Zbog toga se čovjek pjesnik u poglavlju “Glava naizvrat” povlači u sebe, u svoju s(o/e)bnost, nastoji se u samoci boriti sa osviještenom vlastitom, ali i tuđom, deponijom – fizičkom,

¹ Knjigu *Božanstvena deponija* Denisa Jurića objavila je 2023. g. opatijska izdavačka kuća “Shura Publikacije”. Opseg knjige je 120 stranica, čije grafičko uređenje (naslovnica, tekst, kaligrafija, crteži) potpisuje Boris Jurić. Zanimljiva i značajna promišljanja o zbirci u *Pogovoru* su iznijeli Jadranka Brnčić i Darko Cvijetić.

² Denis Jurić rođen je 1993. g. u Vitezu, studij teologije završio je u Sarajevu i u Zagrebu, a od 2019. g. živi u Njemačkoj. Pored toga što se bavi prevodjenjem za europsku mirovnu mrežu “Church and Peace”, on je pisao i piše za razne teološke portale i časopise.

duševnom, duhovnom, misaonom – tumarajući morskim bespućima bez pristaništa, prometnim no ispraznim ulicama, Schillerovim Frankfurtom, Geotheovim hesenškim šumama i, naposljetku, tumarajući po uspomenama na vječno pristanište i najsigurnije utočište – majku. Iznemogao od lutanja, traganja i bivstvovanja ipak nije bespomoćan kao što su glagoli u poglavlju “Bespomoćni glagoli moga vremena”. *Trebati, moći i htjeti*, misleći pri tome *koga/čega nema* i misleći svakodnevno na matematičku radnju *oduzimanje*, breme je pjesnikovo kojeg, rekla bih, povezuje prvotno sa rodnom grudom i prvim životnim lekcijama naučnim već u osnovnoškolskim klupama. I premda je to rodna gruda puna lica natjeranih da prose, puna Abela i Kajina, puna hulja, puna prašine, pjesnik ipak, bez lažnog optimizma i bez patetike, ustvrđuje: “Rođen sam pod hrabrim suncem, / što ne odustaje od života.” Hrabro sunce, pjesnikovim riječima, grije i “pasjeg skota”, grije, dakle, svakoga. Upravo zbog toga u narednom poglavlju pod nazivom “Adamov ogrizak” pjesnik daje oštromno i britko iznijansiranu paletu *svakoga*. Pod nebom na božanstvenoj deponiji priliku i za grijeh i za dobrotu imaju sva *braća i sestre* (kako Jurić kaže u stihovima *Mimo-hod*), ali je svi i ne biraju pa se u ovom poglavlju *Deponije* vrlo intuitivno i pronicljivo promišlja o smislu života, o problemima rata, mobilizacije i migrantskih sudbina, o ravnodušnosti prema svijetu i sebi, o bezizlaznosti iz ponovljivosti postupaka, o čekanju, o dolascima i odlascima, o radosti i žalosti, o čovjeku u potrazi za suštinom samog sebe. Stoga ne čudi da taj put vodi sve do “Uskrsnuća u kutiji keksa”, posljednjeg poglavlja ove zbirke stihova, koje tjera na misao da se čovjek mora osloboditi, da mora na neki način nestati da bi opet nastao – i on, i njegova misao, i njegova suština.

Izuzetnim jezikom očitog poliglota i pomno odabranim riječima Jurić stvara nevjerojatnu prostorno poetsku dimenziju zbirke koja uzlazno vodi od svakodnevice deponije kao prostora u kojem tek muhe imaju razloga aplaudirati preko međuprostora u kojem lete bijele ptice i vijori se bijela zastava (sastavni dio pjesnikove garderobe) do prostora neba kao jedinog koje opaža život. Tu misao zaokružuju posljednji stihovi

pod naslovom *Bog okupatelj* u kojima kroz višeznačnu simboliku pranja ruku autor daje naslutiti da se čovjek, ipak, može očistiti kroz Svetost i Ljepotu i to tek onda kada osvijesti vlastitu deponiju.

Balkonalije

Izlazim vidjeti zašto puše vjetar,
zašto psuje majku on njoj ona njemu.
Izlazim da vidim ko garga cestom,
ko se dernja ko kafana.
Ćirim ko je stigo otkud rano,
čim je kese napunio.
Izlazim, stalno izlazim,
pa gledam mašuć lubanjom,
te spalim kletvu ko košticu šlame:
“Svemire, ne imao mira!”
Pa sklopim balkon kao scenu
dok roj muha sa govneti
dugo dugo aplaudira.

Reciklirana pjesma

Riječ sam umio s lica.
Srknula ju cijev umivaonika.
Kroz mreže kanala i slivova
stići će u more.
Riba će pojesti pjesmu.

U mjesečevom restoranu
njih su dvoje sadili cvijet.
Ona je gricnula komad ribe
i svojom mu tajnom
zaljuljala dječaćki svijet.

Pedikura posljednje večere

Uzalud poliram nebo
koje uporno grebu migovi.
Vojne vježbe, tjelovježbe,
stilske vježbe,
vježbe disanja,
duhovne vježbe...

Sve to oštećuje lak neba,
nokte Boga Sabaota,
rašminkane uličarke
na kojoj vježbaju ljubljenje.
Dok joj šapću: sramota, sramota!

Podnevno viđenje

Vulkan na vršici cigare
bljuje moju dušu iz podzemlja.
Svud oko mene Pompeji,
pepeo i ljudi kamenje.
Trzam se da ih otkotrljam
s ulaza vlastitih grobova.
Topim ljude kamene.
Skupljam ih u snopove svjetla.
Kako da im kažem da Sunce sjaji
kad izaziva tamnjenje?

Ispit iz geografije

Stanovništvo:

Ovdje svaki Abel
ima po dva brata Kajina.

Barem.

Klima:

Povoljna za uzgoj šljive.
Šljiva se peče.

Ovdje te i hladno opeče.

Znamenitosti:

Kažu da je jedan konj
izvršio samoubojstvo.

Bacio se s Vlašića
ne htijuć da nosi
topovsko zrno.

Zaključak:

A moja Bosna,
ona se ulijeva u Savu
da ju Dunav odnese
u more što je crno.

Bog okupatelj

Može biti da je estetika samo higijena kozmosa.

Ispucala koža i nokti moje mame
od sredstava za čišćenje.

Tata struže gradove i kuće s nadlaktice.

Kaže Vlado Gotovac:

“Peri ruke
jer postoji Bog!”

Moji mama i tata sve manje postoje.

Ispiru se kao rublje.

Jednom će mi doći bijeli!
Ja, naprotiv, usisavam rečenice,
Umivam redosljed svakodnevice,
struja mi opere suđe i veš,
samo da ostanem suh.
“Peri ruke!”, viče Jahve.
Ja oklijevam.
“Peri ruke!”
Zove Jahve.
I sve me polijeva.

Jelena Bavrka